

אנשים שם כמו פלדה הם

שני שירים

מגיאורגית: רחל טורפוסמן

אקקי צרתלי (1840-1915) סופר, משורר ופובליציסט ואיש ציבור גיאורגי, בן למשפחת אצולה מיוחסת. דמות מרכזית במאבק השחרור הגיאורגי נגד השלטון הצארי בשנות השישים של המאה ה-19. צרתלי קבור בפנתיאון של גדולי האומה בטביליסי. שירו "סוליקו" ("נשמתי") נשאר עד היום פופולרי מאוד בגיאורגיה וברוסיה. אחד הלחנים לשיר הושמע רבות ברדיו הסובייטי בתקופת שלטונו של סטלין, ואף נאמר כי היה השיר האהוב על השליט הסובייטי, שנולד וגדל בגיאורגיה.

סוליקו (נשמתי)

בְּמְרוֹם רְאִיתִי כּוֹכֵב,
זָהְרוּ הָאִיר לִי מִבֶּט;
בְּכַמִּיָּה נּוֹאֶשֶׁת שְׁאֵלְתִי אוֹתוֹ:
"נִשְׁמָתִי שְׁלִי, הָאֵם זֶה אַתָּ?"

אֲזִי לְחֶשֶׁה לִי רוּחַ: "אֵכֵן,
לֹא בִקְבֵר אֶהוֹבְתָּ!
לְזָמִיר, לְשׁוֹשְׁנָה וּלְכוֹכֵב
בְּעוֹלָם הַזֶּה הִיא הַפֶּכֶה!"

וְעֵתָה נַעֲזְרוּ חַיִּי,
שֶׁהִיוּ בְּתַפֶּת עַד כֹּה,
כִּי סוּף-סוּף מִצְאֲתִי אוֹתָךְ,
נִשְׁמָתִי שְׁלִי, סוֹלִיקוּ!

אֶת קִבְרָה חֲפֵשֶׁתִי בְּלִי סוּף,
אֵךְ לְשׁוּא. הִקְבֵּר אֶבֶד.
בְּכִלְיוֹן עֵינַיִם קָרָאֲתִי לָהּ:
"נִשְׁמָתִי שְׁלִי, אֵיפֹה אַתָּ?"

שׁוֹשְׁנָה פֶּרְחָה בֵּין חוֹחִים,
כֹּה יָפָה, שׁוֹכֶנֶת בְּדָד.
בְּלַחֲיֶשֶׁה שְׁאֵלְתִי אֶת הַשׁוֹשְׁנָה:
"נִשְׁמָתִי שְׁלִי, הָאֵם זֶה אַתָּ?"

בֵּין עֲלִים זָמִיר הִתְחַבֵּא,
עַל עֲנָף יָשֵׁב לוֹ בְּלֹאט.
בְּחִיוֹךְ שְׁאֵלְתִי אֶת הַצִּפּוֹר:
"נִשְׁמָתִי שְׁלִי, הָאֵם זֶה אַתָּ?"

לְבַן פֶּשֶׁאבִי*

אֶת לְשׁוֹנְךָ אֲנִי מוֹקִיעַ,
בֶּן־פֶּשֶׁאבִי, מְשׁוֹרֵר־הָרִים,
גַּם אִם אַתָּה פְּנִינִים זֹרַע
וְהַקּוֹרָאִים אוֹתָן קוֹצְרִים.

עוֹד לֹא בִקְרָתִי בִפְשָׁבְטִי,
אוֹלָם הַכְּרָתִי בְּזִכּוֹתֶךָ
גַּם הַדְּבָרִים שֶׁלֹּא תֵאָרֶת
וְלֹא הַבְּעֵת בְּלִשׁוֹנְךָ:

אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהֵטָהָר
בְּכַפֶּר הַהֲרָרִי לֹא מָת;
וְאֲנָשִׁים שֶׁם כְּמוֹ פֶלְדָּה הֵם,
פִּיהֶם תָּמִיד דּוֹבֵר אֶמֶת;

מֶה שֶׁחֲתָכָה עַד כֹּה רַק חֶרֶב –
הַיּוֹם קוֹלְמוֹסִיָּהֶם חוֹתְכִים.
בְּרַפֶּת אַחִים לָהֶר הַקֹּדֶשׁ
מִמְשׁוֹרֵר הָעֶמְקִים!

* פֶּשֶׁאבִי אוֹ פֶּשֶׁבֶטִי – אֶזְזֹר הַרְרֵי בִגִּיאורגִיָּה. "בֶּן־פֶּשֶׁאבִי" ("וּוֹה־פֶּשֶׁאבִּלָּה") הוּא שֵׁם הַעֵט שֶׁל הַמְשׁוֹרֵר הַבִּיאֹרְגִי לֹקָה רוֹזִיקְשׁוּוִילִי (1861-1915), שֶׁכָּתַב בְּדִיאֲלֶקֶט פֶּשֶׁאבִי. עַל שִׁירֵי שֶׁל צִרְתְּלִי הַשִּׁיב וּוֹה־פֶּשֶׁאבִּלָּה בְּשִׁיר שֶׁבּוֹ בִּיקֵּשׁ לִסְנֹגַר עַל זִכְרוֹתָיו "לִזְרוּעַ פְּנִינִים" בְּדִיאֲלֶקֶט שֶׁלוֹ (אֵךְ דּוּקָא שִׁיר זֶה נִכְתָּב בִּבִּיאֹרְגִית תְּקִנִית לְמוֹפֶת).